

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่
๖

การอ่านจับใจความสำคัญ
จากสารคดี

นางสาวโนรี หมิ่นหวัง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ

โรงเรียนละงูพิทยาคม อำเภอละงู จังหวัดสตูล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๖

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อพัฒนาการอ่านของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๒ เล่มที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญจากงานเขียนได้อย่างแม่นยำ อ่านแล้วนำความรู้ความคิดและประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการเรียนและการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกันก็ยังทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน เสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง นอกจากนี้นักเรียนจะได้นำไปฝึกทักษะแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถนำไปใช้ทบทวนเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนไปแล้ว และใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่มีความบกพร่องในทักษะการอ่านด้วย

หวังว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี เล่มที่ ๖ นี้ คงจะเอื้อประโยชน์แก่นักเรียน ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

โนรี หมีนหวัง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจง	๑
สาระการเรียนรู้ / มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้	๒
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ใบความรู้	๖
แบบฝึกทักษะที่ ๑	๘
แบบฝึกทักษะที่ ๒	๑๑
แบบฝึกทักษะที่ ๓	๑๓
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๕
บรรณานุกรม	๑๘
ภาคผนวก	๑๙
เฉลยแบบทดสอบก่อน	๒๐
แนวการตอบ / เฉลย แบบฝึกทักษะที่ ๑	๒๑
แนวการตอบ / เฉลย แบบฝึกทักษะที่ ๒	๒๒
แนวการตอบ / เฉลย แบบฝึกทักษะที่ ๓	๒๓
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	๒๔
แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะ เล่ม ๖	๒๕

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเพื่อพัฒนาการอ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีทั้งหมดจำนวน ๖ เล่ม ดังนี้

เล่มที่ ๑. ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

เล่มที่ ๒. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

เล่มที่ ๓. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง

เล่มที่ ๔. การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

เล่มที่ ๕. การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

เล่มที่ ๖. การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเล่มนี้เป็นเล่มที่ ๖ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหา แบบฝึกทักษะจำนวน ๓ แบบฝึก แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลย/แนวการตอบ เพื่อให้ครูผู้สอนและนักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้

ขั้นตอนการใช้แบบฝึก

๑. นักเรียนศึกษาทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ของแบบฝึก
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๓. นักเรียนศึกษาใบความรู้การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
๔. นักเรียนทำกิจกรรมในแบบฝึกทั้ง ๓ แบบฝึก
๕. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
๖. นักเรียนร่วมตรวจคำตอบกับเฉลยในภาคผนวก
๗. นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปจากกิจกรรมภายในกลุ่ม
๘. ครูและนักเรียนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนจากการทำกิจกรรมในแบบฝึกและแบบทดสอบ

สาระการเรียนรู้ / มาตรฐานการเรียนรู้
ตัวชี้วัด / จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ม.๒/๒ จับใจความสำคัญ สรุปความ และอธิบายรายละเอียดจากเรื่องที่อ่าน

ม.๒/๕ ๕. วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

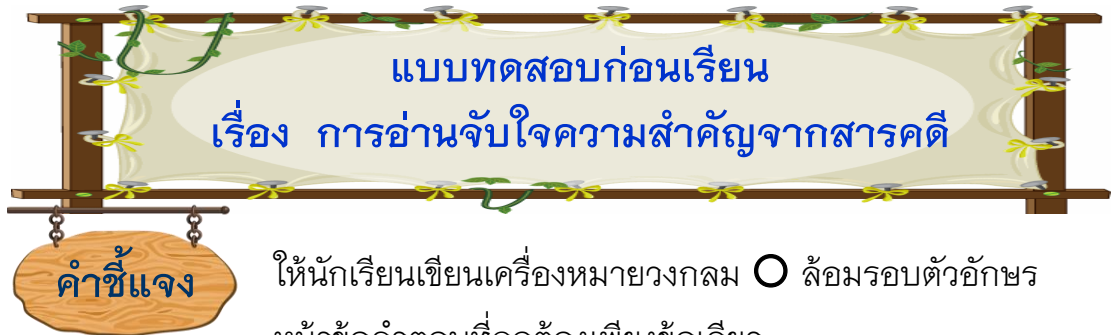
เมื่อกำหนดเรื่องให้อ่านแล้วนักเรียนสามารถ

๑. จับใจความสำคัญจากสารคดี
๒. ตอบคำถามของสารคดีที่อ่านได้

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของสารคดี
๒. ประเภทของสารคดี

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายวงกลม ○ ล้อมรอบตัวอักษร
หน้าข้อคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดคือความหมายของ สารคดี

- ก. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง พัฒนาความรู้ สติปัญญา
- ข. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเป็นการแสดงความคิด พัฒนาความรู้ สติปัญญา
- ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนโลกปัจจุบัน
- ง. ข่าวสาร เอกสาร หนังสือที่ให้ความรู้ พัฒนาอารมณ์ สังคม

๒. ข้อใดคือจุดประสงค์ของการเขียนสารคดี

- ก. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่านเพียงอย่างเดียว
- ข. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้
- ค. มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และความสนุกสนานไปพร้อมๆ กัน
- ง. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

๓. “เป็นสารคดีที่ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับสถานที่ การเดินทาง” คือสารคดีประเภทใด

- ก. สารคดีเชิงวิชาการ
- ข. สารคดีท่องเที่ยว
- ค. สารคดีชีวประวัติ
- ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

๔. สารคดีเรื่อง “ชีวิตหญิงในเรือนจำ” น่าจะเป็นสารคดีให้ความรู้เกี่ยวกับอะไร

- ก. คุณธรรมจริยธรรมนำชีวิต
- ข. การใช้ชีวิตที่สุขสบาย
- ค. การใช้ชีวิตในคุก
- ง. การเปลี่ยนแปลงของคนในโลก

เล่มที่ ๖ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

๕. “เป็นสารคดีที่ผู้เขียนต้องการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง” คือสารคดีประเภทใด

ก. สารคดีเชิงวิชาการ

ค. สารคดีชีวประวัติ

ข. สารคดีท่องเที่ยว

ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๑๐

น้ำแข็งแห้ง

อย่าคิดว่า น้ำแข็งแห้ง คือ ก้อนน้ำแข็งเปล่าไม่ใส่น้ำ น้ำแข็งแห้งกินไม่ได้ เอามือจับก็ไม่ได้ เพราะเย็นจัดจนให้มือไหม้ได้

น้ำแข็งแห้งเป็นชื่อสามัญใช้เรียก คาร์บอนไดออกไซด์แข็ง นักเรียนรู้จักแก๊ส คาร์บอนไดออกไซด์แล้ว ถ้าอัดแก๊สโดยใช้ความดันให้เป็นของเหลว แล้วปล่อยให้ระเหยเร็วๆ จะได้แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์แข็งคล้ายหิมะ สามารถอัดเป็นแท่งต่อไปได้

น้ำแข็งแห้งมีสีขาวคล้ายน้ำแข็งธรรมดา เย็นจัดกว่าน้ำแข็งมาก มีอุณหภูมิราว -๔๕ องศาเซลเซียส และบาทอาจจะเย็นต่ำกว่าถึง -๘๐ องศาเซลเซียส ในสภาพธรรมดา น้ำแข็งแห้ง น้ำแข็งแห้งไม่หลอมเหลวเป็นของเหลว แต่จะเปลี่ยนจากของแข็งเป็นแก๊สโดยตรง ซึ่งเรียกว่า ระเหิด ดังนั้นจะเห็นว่า รอบๆ น้ำแข็งแห้งมีควันสีขาวบางๆ

เนื่องจากความเย็นจัด ไม่หลอมละลายเป็นของเหลวเหมือนน้ำแข็งทั่วไป จึงใช้น้ำแข็งแห้งห่อหุ้มอาหารสดที่ต้องการแช่แข็งส่งไปทางไกล จะช่วยถนอมอาหาร เช่น กุ้ง ในการขนส่งให้สดอยู่ได้หลายวัน เมื่อระเหิดเป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ แก๊สจะคลุมห่อหุ้มสิ่งที่เราต้องการให้เย็น เป็นฉนวนไปในตัว บางครั้งเขายังใช้น้ำแข็งแห้งในฉลากละคร ที่ต้องการหมอกควันอีกด้วย

(ประเทือง คล้ายสุบรรณ, ม.ป.ป. : ๖)

๖. สารคดีเรื่อง “น้ำแข็งแห้ง” เป็นสารคดีประเภทใด

ก. สารคดีเชิงวิชาการ

ค. สารคดีชีวประวัติ

ข. สารคดีท่องเที่ยว

ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

๓๗. น้ำแข็งแห้งมีอุณหภูมิเท่าไร

- ก. ๔๕ องศาเซลเซียส
- ข. อจมากกว่า -๔๕ องศาเซลเซียส
- ค. ระหว่าง ๔๕ - ๕๐ องศาเซลเซียส
- ง. อจมากกว่า ๑๐๐ องศาเซลเซียส

๓๘. ถ้าเราเข้าไปอยู่ใกล้น้ำแข็งแห้งที่กำลังระเหิด จะรู้สึกอย่างไร

- ก. ร้อน
- ข. เย็น
- ค. ลมพัดวัน
- ง. ผิวหนังไหม้

๓๙. น้ำแข็งแห้ง มีประโยชน์ในเรื่องใดมากที่สุด

- ก. การค้า
- ข. การแพทย์
- ค. การแสดงละคร
- ง. ความบันเทิง

๔๐. แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ แข็งคล้ายหิมะ จะเปลี่ยนจากของแข็งเป็นแก๊ส เรียกว่า

- ก. การละลาย
- ข. การระเหย
- ค. การระเหิด
- ง. การหลอมเหลว

ความหมายของสารคดี

สารคดี หมายถึง งานเขียนร้อยแก้วประเภทหนึ่งที่เสนอเรื่องราวของบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับความรู้ ข้อเท็จจริง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ และข้อเท็จจริงเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านเกิดคุณค่าทางปัญญาและได้รับความเพลิดเพลินไปในขณะเดียวกัน กลวิธีการเขียนที่เร้าความสนใจและการใช้สำนวนที่ชวนอ่าน

ประเภทของสารคดี

๑. สารคดีเชิงวิชาการ เป็นสารคดีที่ผู้เขียนต้องการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่งและเป็นความรู้โดยกว้างๆ ไม่ใช่วิชาใดวิชาหนึ่ง
๒. สารคดีท่องเที่ยว เป็นสารคดีที่ถ่ายทอดเรื่องราวความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับสถานที่ การเดินทางและการท่องเที่ยวต่างๆ โดยชี้ให้เห็นความน่าสนใจมีภาพประกอบสวยงาม
๓. สารคดีชีวประวัติ เป็นสารคดีที่เขียนถึงเรื่องราวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ น่าสนใจหรือเป็นบุคคลสำคัญ
๔. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ ให้ความรู้เกี่ยวกับวงจรชีวิตหรือความเป็นอยู่ของสัตว์ต่างๆ ทำให้มนุษย์เข้าใจธรรมชาติของสัตว์มากขึ้น

(ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ, ๒๕๔๕: ๑๑๙)

แนวการอ่านจับใจความสำคัญสารคดี

การอ่านใจความสารคดีให้บรรลุจุดประสงค์มีแนวทาง ดังนี้

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายการอ่านได้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียนเพราะจะเป็นแนวทางกำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความหรือคำตอบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. สำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

๓. ทำความเข้าใจลักษณะของสารคดีที่ต้องการอ่านว่ามีจุดเด่นลักษณะพิเศษอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น

๔. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่ผ่านมาประกอบจะทำความเข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็ว

(ศรีอัมพร ประทุมรัตน์, ๒๕๕๙ : ออนไลน์)

แบบฝึกทักษะที่ ๑

- คำชี้แจง** ๑. ให้นักเรียนอ่านสารคดี เรื่อง “เรือนไทย” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
๒. รวม ๑๐ คะแนน ใช้เวลา ๒๐ นาที

“เรือนไทย”

เรามักจะเรียกที่พักอาศัยว่า "บ้าน" เสมอ ความจริงบ้าน คือ ส่วนที่มีบริเวณที่ดินโดยรอบ รวมกับตัวอาคารทั้งหมด เฉพาะตัวอาคารนั้น เรียกว่า "เรือน" ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียง ภาคกลาง จนถึงภาคใต้ของประเทศไทย มีเรือนพักอาศัยแตกต่างกันหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับท้องถิ่นที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม

เรือนไทยยกพื้นใต้ถุนสูง

เรือนไทยทั่วไปเป็นเรือนยกพื้นใต้ถุนสูง ประกอบด้วยห้องนอน ห้องครัว ระเบียง และชาน หลังคาทรงจั่ว มุงด้วยกระเบื้องดินเผา จากแฝก หญ้าคา หรือใบตองตึง เรือนของผู้มีอาชีพต่างๆ เช่น ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน เรือนผู้มีฐานะอันจะกิน (คหบดี) เรือนที่อยู่ในเมือง เรือนที่อยู่ในชนบท เรือนชาวเขา เรือนชาวประมง มีรายละเอียดแตกต่างกันไป ซึ่งพอสรุปเป็น

ประเภทใหญ่ๆ ได้ ๒ ประเภท คือ เรือนไทยเดิมที่มีแบบแผน และเรือนพื้นบ้านในชนบททั่วไป

เรือนไทยเดิม ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง และในเขตนอกเมือง เป็นเรือนที่มีรูปร่างลักษณะแบบแผนของแต่ละหลังที่แน่นอน และคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ จะแตกต่างกันบ้างในส่วนที่เป็นขนาดของเรือน แบบฝาแต่ละชนิด การจัดधानการวางบันได และส่วนปลีกย่อยอื่นๆ

เท่านั้นเรือนประเภทนี้มีวิธีการก่อสร้างที่ละเอียดประณีต เป็นเรือนที่ถาวร และทนทาน มีอายุอยู่ได้นานตั้งแต่ ๕๐ ปี ขึ้นไป เรือนไทยเดิมที่มีแบบแผนดังกล่าวมีอยู่ในเขตภาคเหนือ และภาคกลาง

เรือนพื้นบ้าน เป็นเรือนที่สร้างขึ้นในชนบท และใกล้ชุมชน ซึ่งผู้เป็นเจ้าของมีอาชีพเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ และประมง เช่น ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน และชาวประมง จะใช้วัสดุท้องถิ่นที่หาได้ง่ายๆ ราคาถูก ฝีมือปลูกสร้างไม่ใคร่ประณีต แต่มีความงามทางด้านรูปทรง สัดส่วน ขนาดของตัวไม้ ตลอดจนมีความกลมกลืนกับธรรมชาติอย่างยิ่ง เรือนพื้นบ้านนี้มีอยู่ในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

(ฤทัย ใจจงรัก : ออนไลน์)

๑. ชื่อเรื่อง (๑ คะแนน) _____

๒. ชื่อผู้แต่ง/ที่มา (๑ คะแนน) _____

๓. จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง (๓ คะแนน) _____

๔. ใจความสำคัญ (๕ คะแนน) _____

ต้องได้ ๘ คะแนนขึ้นไปนะครับ
(ถ้ามีข้อบกพร่องให้ลดทอนคะแนนลงจุดละ ๑ คะแนน)

แบบฝึกทักษะที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านสารคดีที่กำหนดให้ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
๒. รวม ๑๐ คะแนน ใช้เวลา ๒๐ นาที

สมุทรรบ้นทีก “ปากบารา” ก่อนการมาถึงของท่าเรือน้ำลึก

ชื่อ “ปากบารา” อาจฟังดูไม่คุ้นหู แต่เชื่อว่าหลายคนคงเคยได้ยินชื่อเกาะตะรุเตา หรือเกาะหลีเป๊ะ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดสตูล จังหวัดเล็กๆ ที่ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ตั้งอยู่สุดปลายด้ามขวานฝั่งทะเลอันดามันที่ยังคงสภาพ “สงบ สะอาด ธรรมชาติ

บริสุทธิ์” เศรษฐกิจชุมชน ค้ำยันด้วยทรัพยากรท้องถิ่น ทั้งการประมงที่เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ อุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร และการท่องเที่ยวที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

วันนี้กรมส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงกำลังตั้งเค้า เตรียมเข้าสู่ใจมจังหวัดสตูล ด้วยความพยายามผลักดันโครงการท่าเรือน้ำลึกปากบารา ท่าเรือขนาดใหญ่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “สะพานแผ่นดิน” เชื่อมทะเลฝั่งอันดามันและอ่าวไทย กุญแจดอกแรกที่จะไขสู่การพัฒนาภาคใต้ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

ก่อนจะเลือกเดินไปบนเส้นทางสายการพัฒนาที่กำหนดนโยบายลงมาโดยรัฐ ลองมาทำความเข้าใจกับพื้นที่และความรู้สึกของชุมชนที่อาศัยรอบอ่าว “ปากบารา” เพราะทางแยกข้างหน้านำไปสู่ปลายทางที่ต่างกันสุดขั้ว ระหว่างการรักษาทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ที่กำลังจะกลายเป็น “มรดกโลก” กับการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกที่ยังตอบไม่ได้ว่าจะคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่

(สารคดีพิเศษ : ออนไลน์)

๑. จงอธิบายจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (๒ คะแนน)

๒. กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องมีลักษณะอย่างไร (๒ คะแนน)

๓. กลวิธีการเขียนเนื้อเรื่องมีลักษณะอย่างไร (๒ คะแนน)

๔. จงสรุปใจความสำคัญของเรื่อง (๔ คะแนน)

ต้องได้ ๘ คะแนนขึ้นไปนะครับ
(ถ้ามีข้อบกพร่องให้ลดทอนคะแนนลงจุดละ ๑ คะแนน)

แบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านสารคดีที่กำหนดให้ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
๒. รวม ๑๐ คะแนน ใช้เวลา ๒๐ นาที

"หิ่งห้อย ลำพู คลองละงู"

จากโครงการเยาวชนหมู่ ๖ บ้านหัวทาง
ร่วมใจอนุรักษ์คลองละงู อำเภอละงู จังหวัด
สตูล คุณอับดุลชอเลด ลัดเลียบ ผู้รับผิดชอบ
โครงการ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้
ของชุมชนในการอนุรักษ์คลองละงู ให้เกิด
ฐานข้อมูลด้านผลกระทบทรัพยากร
ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

คลองละงูบริเวณบ้านหัวทาง จะมีต้นลำพู
ที่เป็นพืชที่มีรากช่วยยึดตลิ่ง และเป็นที่อาศัย
ของหิ่งห้อย และความอุดมสมบูรณ์ในบริเวณ
ที่มีต้นลำพู จะมีสัตว์น้ำหลายชนิด เช่น
หอยปั้งปั้ง กุ้ง และชาวบ้านก็ยังได้ใช้
ประโยชน์จากคลองอยู่

ทางคณะทำงานต้องการที่จะสร้างให้ชาวบ้านมีจิตสำนึกรักหวงแหนในสิ่งแวดล้อม
รวมถึงกลุ่มเยาวชนด้วย มาร่วมกันทำให้คลองละงูเป็นแหล่งอาหารของชุมชน และจะส่งเสริม
ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชมความสวยงามของคลองละงู ชาวบ้านจะได้ประโยชน์จากรายได้ที่
เพิ่มขึ้นด้วย

(สารคดี สุขชินโดรม ๑๑๖ : ออนไลน์)

จากสารคดีนี้กล่าวถึง

ใคร / อะไร (๑ คะแนน) : _____

ทำอะไร (๑ คะแนน) : _____

ที่ไหน (๑ คะแนน) : _____

เพราะเหตุใด (๒ คะแนน) : _____

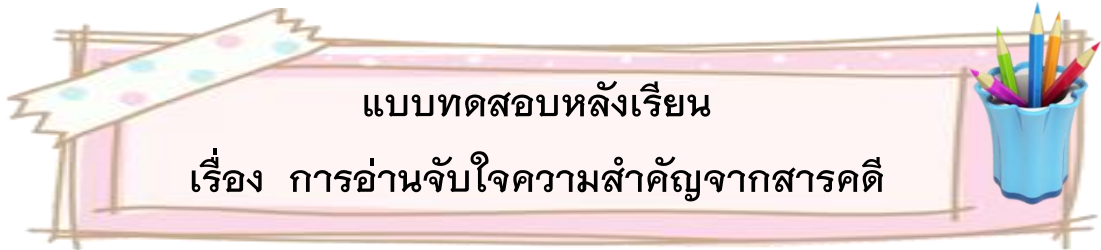
สรุปใจความสำคัญ (๕ คะแนน) : _____

ต้องได้ ๔ คะแนนขึ้นไปนะครับ

(ถ้ามีข้อบกพร่องให้ลดทอนคะแนนลงจุดละ ๑ คะแนน)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายวงกลม ○ ล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อ
คำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๑-๕

น้ำแข็งแห้ง

อย่าคิดว่า น้ำแข็งแห้ง คือ ก้อนน้ำแข็งเปล่าไม่ใส่น้ำ น้ำแข็งแห้งกินไม่ได้ เอามือจับก็ไม่ได้ เพราะเย็นจัดจนให้มือไหม้ได้

น้ำแข็งแห้งเป็นชื่อสามัญใช้เรียก คาร์บอนไดออกไซด์แข็ง นักเรียนรู้จักแก๊ส คาร์บอนไดออกไซด์แล้ว ถ้าอัดแก๊สโดยใช้ความดันให้เป็นของเหลว แล้วปล่อยให้ระเหยเร็วๆ จะได้เกล็ดคาร์บอนไดออกไซด์แข็งคล้ายหิมะ สามารถอัดเป็นแท่งต่อไปได้

น้ำแข็งแห้งมีสีขาวคล้ายน้ำแข็งธรรมดา เย็นจัดกว่าน้ำแข็งมาก มีอุณหภูมิราว -๔๕ องศาเซลเซียส และบาทอาจจะเย็นต่ำกว่าถึง -๘๐ องศาเซลเซียส ในสภาพธรรมดา น้ำแข็งแห้ง น้ำแข็งแห้งไม่หลอมเหลวเป็นของเหลว แต่จะเปลี่ยนจากของแข็งเป็นแก๊สโดยตรง ซึ่งเรียกว่า ระเหิด ดังนั้นจะเห็นว่า รอบๆ น้ำแข็งแห้งมีควันสีขาวบางๆ

เนื่องจากความเย็นจัด ไม่หลอมละลายเป็นของเหลวเหมือนน้ำแข็งทั่วไป จึงใช้ น้ำแข็งแห้งห่อหุ้มอาหารสดที่ต้องการแช่แข็งส่งไปทางไกล จะช่วยถนอมอาหาร เช่น กุ้ง ในการขนส่งให้สดอยู่ได้หลายวัน เมื่อระเหิดเป็นแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ แก๊สจะคลุมห่อหุ้มสิ่งที่เราต้องการให้เย็น เป็นฉนวนไปในตัว บางครั้งเขายังใช้น้ำแข็งแห้งในฉากละคร ที่ต้องการหมอกควันอีกด้วย

(ประเทือง คล้ายสุบรรณ, ม.ป.ป. : ๖)

เล่มที่ ๖ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

๑. สารคดีเรื่อง “น้ำแข็งแห้ง” เป็นสารคดีประเภทใด
- ก. สารคดีเชิงวิชาการ
 - ข. สารคดีท่องเที่ยว
 - ค. สารคดีชีวประวัติ
 - ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์
๒. น้ำแข็งแห้งมีอุณหภูมิเท่าไร
- ก. ๔๕ องศาเซลเซียส
 - ข. อจมากกว่า -๔๕ องศาเซลเซียส
 - ค. ระหว่าง ๔๘ – ๘๐ องศาเซลเซียส
 - ง. อจมากกว่า ๑๐๐ องศาเซลเซียส
๓. ถ้าเราเข้าไปอยู่ใกล้น้ำแข็งแห้งที่กำลังระเหิด จะรู้สึกอย่างไร
- ก. ร้อน
 - ข. เย็น
 - ค. สลัดกวัน
 - ง. ผิวหนังไหม้
๔. น้ำแข็งแห้ง มีประโยชน์ในเรื่องใดมากที่สุด
- ก. การค้า
 - ข. การแพทย์
 - ค. การแสดงละคร
 - ง. ความบันเทิง
๕. แก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ แข็งคล้ายหิมะ จะเปลี่ยนจากของแข็งเป็นแก๊ส เรียกว่า
- ก. การละลาย
 - ข. การระเหย
 - ค. การระเหิด
 - ง. การหลอมเหลว

๖. ข้อใดคือความหมายของ สารคดี

- ก. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง พัฒนาความรู้ สติปัญญา
- ข. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเป็นการแสดงความคิด พัฒนาความรู้ สติปัญญา
- ค. งานเขียนหรือวรรณกรรมที่เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นบนโลกปัจจุบัน
- ง. ข่าวสาร เอกสาร หนังสือที่ให้ความรู้ พัฒนาอารมณ์ สังคม

๗. ข้อใดคือจุดประสงค์ของการเขียนสารคดี

- ก. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่านเพียงอย่างเดียว
- ข. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้
- ค. มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และความสนุกสนานไปพร้อมๆ กัน
- ง. มุ่งเสนอสาระแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ และความเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

๘. สารคดีเรื่อง “หิ่งห้อย ลำพู คลองละงู” คือสารคดีประเภทใด

- ก. สารคดีเชิงวิชาการ
- ข. สารคดีท่องเที่ยว
- ค. สารคดีชีวประวัติ
- ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

๙. สารคดีเรื่อง “หิ่งห้อย ลำพู คลองละงู” น่าจะเป็นสารคดีให้ความรู้เกี่ยวกับอะไร

- ก. วงจรชีวิตของหิ่งห้อย
- ข. ความสมบูรณ์ของต้นลำพู
- ค. วิถีชีวิตของชุมชนคลองละงู
- ง. การอนุรักษ์คลองละงูให้สมบูรณ์

๑๐. สารคดีเรื่อง “เรือนไทย” คือสารคดีประเภทใด

- ก. สารคดีเชิงวิชาการ
- ข. สารคดีท่องเที่ยว
- ค. สารคดีชีวประวัติ
- ง. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์

บรรณานุกรม

- เปลื้อง ณ นคร. (๒๕๔๔). ศิลปะแห่งการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
พองจันทร์ สุขยิ่ง; และคณะ. (๒๕๕๐). ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: อักษร
เจริญทัศน์.
ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. (๒๕๔๕). ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ ๓. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
ประเทือง คล้ายสุบรรณ. (ม.ป.ป). การอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์.
สารคดีพิเศษ. (๒๕๕๘, พฤษภาคม). สมุทรบันทึก “ปากบารา” ก่อนการมาถึงของท่าเรือ
น้ำลึก. นิตยสารสารคดี, ๓๑(๓๖๓), (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<http://www.sarakadee.com/๒๐๑๕/๐๕/๒๕/๓๖๓special/>
สารคดี สุขชินโดรม ๑๑๖. (๒๕๕๙). ตอน "หิ้งห้อย ลำพู คลองละงู". (ออนไลน์).
แหล่งที่มา: <http://banbanradio.com/paper/๔๙๔๙>. ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙.
ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๒.
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
ฤทัย ใจจงรัก. (๒๕๕๙). สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ฯ เล่มที่ ๑๓ เรื่องที่ ๑ เรือนไทย
สำหรับได้ระดับกลาง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<http://kanchanapisek.or.th/kp๖/sub/book/book.php?book=๑๓&chap=๑&page=t๑๓-๑-detail.html>. ๓ มิถุนายน ๒๕๕๙
ศรีอัมพร ประทุมรัตน์. (๒๕๕๙). ภาษาไทย ป.๖ การอ่านจับใจความสารคดี. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา: <https://www.youtube.com/watch?v=ZNfMmPy๖๖I>.
๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

แบบฝึกเล่มที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

ข้อที่	คำตอบ
๑	ค
๒	ง
๓	ข
๔	ค
๕	ก
๖	ก
๗	ข
๘	ง
๙	ก
๑๐	ค

แนวการตอบ
แบบฝึกทักษะที่ ๑

๑. ชื่อเรื่อง (๑ คะแนน) เรือนไทย
๒. ชื่อผู้แต่ง/ที่มา (๑ คะแนน) ฤทัย ใจจงรัก / สารานุกรมสำหรับเยาวชน เล่มที่ ๑๓
๓. จุดมุ่งหมายของผู้แต่ง (๓ คะแนน) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะบ้าน เรือนไทย
๔. ใจความสำคัญ (๕ คะแนน) เรือนไทยมีความแตกต่างกันหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับท้องถิ่น และสภาพแวดล้อม แบ่งได้ ๒ ประเภท คือ ๑) เรือนไทยเดิมที่มีแบบแผน มีวิธีการสร้างที่ละเอียดประณีต เป็นเรือนถาวรและทนทาน ๒) เรือนพื้นบ้านในชนบททั่วไป ฝีมือการปลูกสร้างไม่ใคร่ประณีต ใช้วัสดุในท้องถิ่นที่หามาได้ง่ายๆ มีความกลมกลืนกับธรรมชาติ

๑. จงอธิบายจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (๒ คะแนน)

ให้ตระหนักถึงผลที่ได้รับจากการสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบาราว่าคุ้มค่าหรือไม่กับการต้อง
สูญเสียทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์

๒. กลวิธีการตั้งชื่อเรื่องมีลักษณะอย่างไร (๒ คะแนน)

ให้รัฐพิจารณาก่อนที่จะสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบารา ให้ทำความเข้าใจกับพื้นที่และความรู้สึก
ของชุมชนที่อาศัยรอบอ่าว “ปากบารา”

๓. กลวิธีการเขียนเนื้อเรื่องมีลักษณะอย่างไร (๒ คะแนน)

กระตุ้นความรู้สึกของชุมชนให้ห่วงแหนรักษาสภาพธรรมชาติอันสวยงามให้คงอยู่กับจังหวัดสตูล
ตลอดไป

๔. จงสรุปใจความสำคัญของเรื่อง (๔ คะแนน)

ก่อนที่จะสร้างท่าเรือน้ำลึกปากบาราให้รัฐพิจารณาอย่างรอบคอบและระมัดระวังที่สุด
ว่าคุ้มค่าหรือไม่กับการต้องสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์

จากสารคดีนี้กล่าวถึง

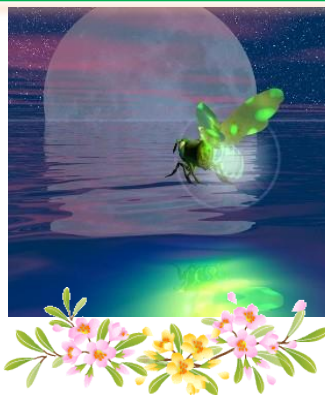
ใคร / อะไร (๑ คะแนน) : เขาวชนหมู่ ๖ บ้านหัวทาง .คุณอับดุลช่อเล็ด ลัดเลี้ย

ทำอะไร (๑ คะแนน) : อนุรักษ์คลองละงูบริเวณบ้านหัวทางที่มีต้นลำพูให้มีความสมบูรณ์

ที่ไหน (๑ คะแนน) : คลองละงูบริเวณบ้านหัวทาง อำเภอละงู จังหวัดสตูล

เพราะเหตุใด (๒ คะแนน) : เพราะต้นลำพูที่เป็นพืชที่มีรากช่วยยึดตลิ่งและเป็นที่อาศัยของ
หิ่งห้อย และความสมบูรณ์ในบริเวณที่มีต้นลำพูจะมีสัตว์น้ำหลายชนิด และชาวบ้านได้ใช้
ประโยชน์จากคลอง

สรุปใจความสำคัญ (๕ คะแนน) : คณะทำงานอนุรักษ์คลองละงูต้องการสร้างให้ชาวบ้านมี
จิตสำนึกหวงแหนสิ่งแวดล้อมมาร่วมกันทำให้คลองละงูเป็นแหล่งอาหารของชุมชน และ
ส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชมความงามของคลองละงู ชาวบ้านจะได้ประโยชน์จากรายได้
ที่เพิ่มขึ้น

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

แบบฝึกชุดที่ ๖ การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี

ข้อที่	คำตอบ
๑	ก
๒	ข
๓	ง
๔	ก
๕	ค
๖	ค
๗	ง
๘	ข
๙	ง
๑๐	ก

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ทำได้คะแนน

คะแนนแบบฝึกทักษะที่ ๑
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ทำได้คะแนน

คะแนนแบบฝึกทักษะที่ ๒
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ทำได้คะแนน

คะแนนแบบฝึกทักษะที่ ๓
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ทำได้คะแนน

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ทำได้คะแนน

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น ม.๒/๑

